

Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde 1916.

(Fortsat.)

—o—

Torsdag den 15. Juni.**Retsreformen.**

Kl. 8 om Aftenen afholdtes et, af ca. 1000 Mennesker besøgt offentlig Møde, med Politimester Goll, Aarhus, som Taler. Emnet var *Retsreformen*, og det livlige og interessante Foredrag, fulgtes med stor Interesse, holdt som det blev i en populær og let fattelig Form.

„Kv. og Samf.“ har jo ikke Plads til at gengive hele Foredraget, men vi henviser til Aug. Goll: „Lov om Retsrens Pleje i populær Fremstilling“.

Ang. de Forhold, der særlig interesserer Kvinderne, udtalte Politimesteren:

Imidlertid har jo Retsplejeloven som bekendt haft det Uheld, endnu før den er traadt i Kraft, at fremkalde en ikke ringe Opposition hos et Flertal af Befolkningen, Landets Kvinder. Grunden hertil er, at Loven, samtidig med at den giver Kvinderne Adgang til at være Nævninger og Sagførere, nægter den Ret til Dommer-, Politimester- og Overanklagerembederne.

Det er mig ubekendt, om Spørgsmaalet om paa disse Omraader, og da særlig for Dommerstillingernes Vedk. at ligestille Kønnene, har været særlig debatteret i de sidste Proceskommissioner, hvis Arbejder ligger til Grund for Loven. Paa Rigsdagen blev Spørgsmaalet ikke rejst, og man kan altsaa kun gætte sig til, hvad Aarsagerne har været til den Ulighed, Loven saaledes etablerer mellem Mænd og Kvinder.

Der er i saa Henseende særlig en Betragtning, jeg kan tænke mig har spillet en Rolle — de gamle velkendte Argumenter med Kvindens Mangel paa Objektivitet, Logik og Overblik, ser jeg ganske bort fra: dem er vi jo paa alle andre Omraader ganske kommet ud over.

Den Betragtning, jeg tænker paa, er, at jo unægtelig Dommergerningen udkræver dels en betydelig Livserfaring i Samfundslivet i Almindelighed, dels et ret indgaaende Kend-

skab til Kønslivet i dettes aller intimeste Detailler og ikke mindst til dets Afarter, ofte af den mest modbydelige Karakter.

Denne Livserfaring og dette Kendskab mener man ikke at kunne forudsætte hos Kvinder — og da særlig ikke hos Kvinder af de sociale Lag og med den Dannelse, som Dommergerningen forudsætter, saa meget mindre, som det vel her i Reglen vil komme til at dreje sig om ugifte Kvinder. At der her er Vanskeligheder, store Vanskeligheder — vil ingen, som kender en Dommers Gerning og véd, hvad han daglig ikke blot maa stikke Næsen i, men bogstavelig svømme rundt i, kunne benægte.

Og man kan ikke afvise disse Vanskeligheder ved at henvise til, at det maa Læger ogsaa, og at Kvinder med Ære og Dygtighed snart i mange Aar har kunnet være Læger. Thi man kan vælge, om man vil gaa til en mandlig eller kvindelig Læge, og en Læge kan sige nej til de Patienter, han ikke ønsker at behandle. Men man kan ikke vælge, hvilken Forhørsdommer eller Politimester, man vil henvende sig til, og Dommeren eller Politimesteren kan ikke afvise de Sager, der kommer til ham, under Henvisning til sin Blufærdighed.

Og endelig virker Jægen inden 4 Vægge, paa Tomandshaand, i Fortrolighed, medens Dommeren maa være forberedt paa at arbejde for aabne Døre, i fuld Offentlighed med manges Øjne og Ører rettede paa sig. — Det er ikke vanskeligt at tænke sig Sager, forestille sig Situationer, udmale sig Perspektiver, i hvilke man — i hvert Fald med vore nuværende Begreber — næsten vil finde det utænkeligt, at en Kvinde skulde staa som den aktive og ledende Person.

Jeg kunde derfor vel tænke mig, at man i Proceskommissioner og maaske ogsaa i Rigsdagen har anset Dommergerningen for en Virksomhed, fra hvilken Kvindens psykiske Ejendommeligheder udelukkede hende paa samme Maade som hendes fysiske Ejendommeligheder udelukker hende fra Militærtjenesten — paa en vis Maade er jo Dommervirksomheden en

Soldatergerning mod Samfundets indre Fjender.

I hvert Fald kunde jeg tænke mig, at man har ment, at Forholdet var saaledes for Tiden og i en overskuelig Fremtid, selv om Forholdene under en ny Generation, hvis hele Opfattelse af Kvindens Stilling og Forhold var undergaaet en gennemgribende Forandring, kunde tænkes at stille sig anderledes.

Afgørende forekommer den hele Betragtningssmaalet mig dog ikke for Spørgsmaalet i dets Helhed.

Overalt, hvor Dommergerningen er fordelt paa flere Hænder, og hvor der altsaa er Mulighed for en Deling af Arbejdet, kan Kvinder efter min Opfattelse meget vel finde deres Plads. Dette gælder baade i Højesteret og i Landsretterne. Det gælder endvidere i Embederne som Overanklager.

Det er altsaa netop kun som Forhørsdommere — altsaa som Underretsdommere — og som Politimestre, at Kvinderne faktisk maa anses for uegnede. Men nogen principiel Grund til at udelukke dem fra Dommerembederne som saadanne, ligger jo ikke heri. I Praksis vilde Sagen da sikkert ogsaa løses meget simpelt derved, at ingen Kvinde nogensinde vilde falde paa at søge et Underdommer- eller Politimesterembede og i hvert Fald — hvis hun søgte det — ikke vilde faa det, uden for maaske ganske enkelte særlige Undtagelsestilfælde.

Jeg ser derfor ingen praktisk, paa viselig Grund til, som sket i Retsplejeloven, ganske at afskære Kvinderne fra alle Dommerembeder. Og foreligger der ikke en saadan, da kan jeg ikke se rettere, end at Retfærdigheden kræver, og den ny Grundlov nødvendiggør, at der i Principet aabnes Kvinder den samme Adgang som Mænd til ogsaa at beklæde Dommerembeder.

Jeg for mit Vedkommende nærer ingen Betænkelighed ved at dele Dommergerningen med dem.

Hulda Petersen, Aarhus, der var Ordstyrer ved dette Møde, takkede Politimester Goll for hans overordentlig interessante Foredrag. Samværet fortsattes derefter i de tilstødende hyggelige Lokaler.